

תואר ראשון תואר שני הכשרת אקדמאים מכינות רפואה משלימה הסמכה בספורט תיירות ופנאי אתגרי תעודה והשתלמויות

כיצד הופכים להיות מטפל בהבעה ויצירה בישראל 2013?

מאת: אלון האס, מטפל באומנות, מסגל התוכנית להכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות

מקצועות הטיפול באומנויות קיימים בישראל כבר למעלה מ 40 שנה. במהלך השנים התרבו מסלולי ההכשרה ופתחו מנעד של אפשרויות בפני המועמדים הפוטנציאליים, אבל בד בבד, קיימים סימני שאלה לגבי המעמד החוקי של המטפלים בארץ.

המאמר הנוכחי, מתמקד בתהליך ההסדרה של המקצוע בארץ, ומציג את הרציונל של בניית המסלול החדש לטיפול בתנועה ואומנות במכללה האקדמית בוינגייט.

חשוב לפתוח ולהבהיר, כי עד היום, הוראת המקצוע (הכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות) אינו מוסדר בחקיקה ולכן כל הדברים שנכתבים כאן, אינם מחייבים אף מטפל והלכה למעשה, כל המסלולים "כשרים" באותה מידה. יחד עם זאת, התקיימו בישראל כמה תהליכים שחשוב שיוודעו למי שנכנס לתחום.

האיגוד י.ה.ת הוקם בימים הראשונים בהם מקצועות התרפיה באומנויות (לפני הקמת התוכנית להכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות) הגיעו לישראל. כל השנים פעל י.ה.ת לקדם את התחום ובתוך כך, גם קבע קריטריונים לקבלה לאיגוד ועם השנים הפך לקובע המדיניות בנושא. בין היתר, הגדיר האיגוד את ההכשרה הנדרשת וקבע באותם ימים, מסגרת נדרשת להכשרה ולהתקדמות במקצוע. נקבעו דרגות שונות, אשר מפעם לפעם שמם השתנה – כאשר הרעיון המרכזי, היה שיהיו שתי תקופות הכשרה מעשית, הראשונה במהלך הלימודים – "התנסות" והשנייה בתום הלימודים "התמחות", מסגרת השעות שנדרשה השתנתה מפעם לפעם, אולם לקראת סוף המאה הקודמת, נכנס לתמונה שחקן חדש – משרד הבריאות אשר לקח לידי את ההסדרה והאיגוד זז לאחור.

משרד הבריאות, באותה תקופה התחיל לספק תעודות הכרה במעמד, אך לאחר תקופה בה הונפקו התעודות, בוצעה פנייה לבג"צ אשר הוכיחה כי ההסדרה של משרד הבריאות פוגעת בחופש העיסוק.

השופט דורנר, בפסיקתה בשנת 2004, קבעה, כי המשרד חרג מסמכותו, היות שאין חקיקה בעניין והובהר כי עד שלא תהייה חקיקה להסדרת המקצוע, המשרד לא יהיה רשאי להנפיק תעודות "הכרה במעמד".

באותה תקופה החלו ניסיונות חקיקה (להסדרת העיסוק והכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות), אשר האחרונה שבהם נקברה עם פיזור של הכנסת האחרונה, בשנת 2012.

כך, המצב הנוכחי, הינו העדר חקיקה, מי שנכנס לתמונה היו הפקידים ממשלתיים, בראשם מנכ"ל משרד הבריאות, אשר הוציא חוזר שהסדיר לכאורה את הנהלים לקבלה למשרד הבריאות, אולם בעקיפין, קבע את הנורמה החדשה – היות שגם משרד החינוך הושפע ממנו והשוק כולו הכיר את המסמך והתחיל להתיישר לפיו.

הדרישות של חוזר המנכל 09/10, מכירות במטפלים, במידה והם למדו במסלולים אשר במוסדות מוכרים על ידי המל"ג, ורק במידה והתלמידים השלימו קודם לקבלתם למסלול רשימה של דרישות, לרבות תואר ראשון והשלמות בפסיכולוגיה ובאומנות, המשרד גם מגדיר את שעות ההתמחות הנדרשות על מנת להיכנס לעבודה תחתיו מחדש, הפעם ל 900 שעות.

בדיונים שהתקיימו בקיץ שעבר, המתנו לסיום תהליך החקיקה. כאשר הבנו שהחוק נפל, הוחלט במכללה האקדמית [בוינגייט](#) לעצב מסלול ייחודי להכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות, שמצד אחד יעמוד בקריטריונים, אולם מצד שני, יהיה מכוון ככל שניתן "עם הפנים לתלמידים", תוך התמקדות בצרכי התלמידים. התוצר בתכנית להכשרת מטפלים בתנועה ובאמנות דורש מחד מן התלמידים, לעבור הליכי מיון, להשלים קורסים בפסיכולוגיה ובאמנות אם חסרים לו, אך מאידך מסלול הלימודים שם דגש על ראיית כל תלמיד כאדם ייחודי ושלם, כשהדגש העיקרי הוא בהפיכתו מתלמיד למטפל, תוך מתן דגש על תהליך ההתפתחות האישית כשהמטרה הסופית לחבר כל מטפל/ת לקהילה, תוך הכוונה של התלמידים והתאמתם למקומות התנסות ו/או עבודה שמותאמים לכישורים הייחודיים של כל אחד ואחת מהם.

בקיץ הנוכחי, יקלטו המכינות בוינגייט מועמדים/ות שיהנו מסגנון למידה ברוח זו. הוראה במקביל לעמידתה בתנאי הסף של דרישות הקדם, היא גם מכוונת להבאת המועמדים למצב שבו הם ילמדו "לדבר את כל השפות"- אומנות פלסטית, תנועה ופסיכולוגיה.